

Leonardas Andriekus

KALĖDINĖ VIZIJA

*Iš savo ilgesio pilnos pastogės
Tavęs ieškoti, Kristau, išeinu.
Man sakė, kad guli su šalės, nuogas
Tvirtelyje, išsklotame šienau.*

*Nesuprantu, kaip Tu gali kentėti šaltį,
Jei vėją, speigą ir pūgas valdai,
Bet aš einu ugnelei kibirkštis įskelti
Per žemę, apsidengusių baltai.*

*Tavęs tvirtely nesušildys mėnesiena
Ir nuo pūgos eglaitės neužstos.
Drebėsi mano žemėje ant šieno.
Kai angelai aukštą bėdą giedos.*

*Spragės pastogėse ledinės žvakės —
Bus šiaurėje žiuri žiema —
Ir viskas pildysis, ką motina pasakė,
Ant Kūčių stalo šieną sleisdama.*

Balys Auginas

ŠIRDIS KALĖDŲ ŠVIESOJE

*Pro Dievo langą
Maža žvaigždė žvelgia —
Ten žemėje — tamsu
Tad mėnesienos šviesią dalę
Šiai Naktiai angelas paliko
Spindėti virš dausų —*

*O žemėje žmogus
Šią Naktį tylia
Pajunta šviesą širdyje —
Atgimę amžiai tie pražilę
Vel šviečia Kūdikių gimimą
Palaimintoj Kalėdų naktį —*

*Ir veda mus žvaigždė
Į Kūdikių vargingą prakartelę,
Kurioj du tūkstančiai
Kalėdinių žvaigždžių
Užgeso praity —
Tu šiąnakt neški savo širdį —
Raudoną meilės gėlę —
Padėki Kūdikiui ant šieno
Ir jausi Jį arti, arti
Savoį širdy, Tylioj naktį —*

1999 m.

„GIESMIŲ GIESMELES — 2000“

Lapkričio 21 d. Kauno kunigų seminarijos salėje vyko tradicinis „Giesmių giesmelės — 2000“ konkurso laureatų koncertas. Pasirodė 20 vienetų: solistai, vokaliniai ansambliai, chorai iš Kauno pradinėjų ir vidurinių mokyklų, gimnazijų, vaikų globos namų, muzikos mokyklų, parapijų. Ta proga Kauno arkikatedroje šv. Mišias aukojo arkivyskupas S. Tamkevičius. Po Mišių šventinį koncertą pradėjo Kauno sakralinės muzikos mokyklos ansamblis „Pastoralė“.

Kauno švietimo ir ugdymo skyriaus specialistė R. Meilutienė šį giesmių konkursą pavadino didinga švente artėjančio Jubilėjaus fone ir padėkojo kun. V. Pabrinkui už šią iniciatyvą bei paramą. Konkurso nugalėtojus ir jų vadovus sveikino arkivyskupas S. Tamkevičius, Kauno švietimo ir ugdymo skyriaus vedėja A. S. Šleženė. Penki laureatai solistai apdovanoti kelione į užsienį.

BŽ, 1999 m., Nr. 22

PARAMA JAUNIESIEMS MENININKAMS

Kultūros ministro Arūno Bekšto įsakymu skirta finansinė parama šiems jauniems menininkams — tarptautinių konkursų, stažuotų, kursų, studijų dalyviams: Andriui Žlabiui (dalyvavimas interpretacijos seminare Orforde, Kanadoje) — 2000 Lt; Tomui Daukantui (magistratūros studijoms Ciuriche, Šveicarijoje) — 1500 Lt; Viliui Poškutei (magistratūros studijoms Ciuriche, Šveicarijoje) — 1500 Lt.

LITERATŪROS VAKARAI MIESTO ROTUŠEJE

2000 m. Goethe's institutas Vilniuje ir „Lietuviškos knygos“ iniciuoja projektą „Miestų Europa: vietos laikas literatūroje“. Projektas numato kiekvieną mėnesį į Vilnių kviešti po rašytoją iš miesto, palikęs ryškų kultūros ženklą dvasiniame ir literatūriname Europos gyvenime. Kaip 13 dalyvis, svečio teisėmis yra kviečiamas Jeruzalės miestas. Kviečiamas rašytojas (ar rašytojai) turi būti ryški figūra tos šalies literatūroje ir rašyti apie savo miestą. 12-koje literatūros vakarų, kuriuos surengti planuojama miesto Rotušėje, dalyvauti ir po vieną lietuvių rašytoją (iš viso 12), rašančių apie savo miestą Vilnių.

Siūlomų miestų sąrašas: Berlynas, Paryžius, Londonas, Viena, Oslas, Kopenhaga, Varšuva, Praha, Atenai, Roma, Barselona/Madridas, Maskva, Jeruzalė (svečio teisėmis).

Miestai, kurie galėtų dalyvauti, jeigu neatsirastų dalyvių iš pagrindinio sąrašo (taip pat pretendentai tęsti projektą 2001 metais): Liubiana, Briugė, Dublinas, Stokholmas, Reikjavikas, Amsterdamas, Ryga, Talinas.

Organizuoti šį renginį viešajai įstaigai „Lietuviškos knygos“ padeda Lietuvos rašytojų sąjunga ir Vilniaus savivaldybė.

Julija Švabaitė

*globoja našlaičius,
tokius kaip aš,
renka aukas,
ir savo muzika
džiugina širdis ...*

TU NE VIENAS, VAIKELI

*Tu ne vienas,
vaikeli, —
tarė seselė man, —*

*daug daug dar
Lietuvoje
be motinų,
be tėvų,
be seserų
ir brolių...*

*Kas priglaus tave,
vargdienėli,
kas rytą galvelę
sušukuos,
Išmokys poterėlių?...*

IR AŠ BUVAU NAŠLAITĖ

*— Ir aš buvau našlaitė, —
pasakojo seselė man, —
ir aš turėjau
šunelį,
bet atėmė jį
negeri žmonės; —
pamotė skriaudė, muše,*

*pabėgau pas motiutę,
seną ji buvo,
su lazdele,
o gera kaip angelas,
užaugino ...*

*Dabar matai,
aš jau seselė vienuolė,
mokytoja,
ir tu,
kai užaugsi,
jei tik labai labai norėsi,
ir Dievulį mylėsi,
galėsi būti ir kunigu,
ir mokytoju,
ir net
prezidentu!...*

Iš ciklo „Vilniaus gatvių vaikai“

JIS KALĖDŲ NAKTĮ UŽGIMĖ

*Mane seselė nusivedė
bažnyčion, —*

*prie švento Kazimiero
karsto
šypsosi Marija, —
tai Jėzaus Motina,
o Jis Kalėdų naktį
užgimė,
ir nebuvo našlaitis,
vargšas kaip aš.*

*Kai buvau penkerių metų,
paliko mane tėtis
ir mama. Verčiau ir verkiau...*

*Dabar žiūriu į kiekvieną
praeinančią moterį
šviesiais plaukais,
(gal tai mano motina?)*

*Tokią atsimečiau ją
rytą
ir vakarą ...*

KAI AŠ DAINAVAU

*Kai aš dainavau Gedimino gatvėje,
niekas nenorėjo girdėti,
o seselė man sakė, —
tu turi gerą balsą,
galėtum būti
dainininku.*

*Išmokė ji mane
Tėve mūsų,
ir apie Jėzų, ir prakartelę,
kur piemenukai giedoję
„Sveikas, Jezau, gimusis“,*

*nusivedė į salę,
kur skambino pianinu
tokia moteris,
vardu Gražina; —*

*pasakojo seselė, kad ji
užaugo Sibire,
patyrė badą ir persekiojimus,
o naktimis prašė Dievą,
kad padėtų jai tapti muzike...*

Dabar ji gyvena Vilniuje,

Dail. Veronika Švabienė. „Kalėdaitis“. Lino raižinyne.

Baletas

Vytautas Volertas

Kaimynų skalbiniai, pakabinoti džiūti, mane visada gerai nuteikia. Jiems plevėsuojant, nesijaučiu vienišas. Stebiu tą ramiantį, ant virvių kabantį baletą, vėjeliumi šlitinėjant, ir žinau, jog aplink plazdena gyvybė. Gera jausti, kad ne tuštumos duobėje tūnai. Kartais net atsidedu kiemely, žiūri į marga, tingiai siūbuojančią pakaruoklių minią ir įsivaizduoju, kad esu atėjęs pasitariman apkalbėti svarbius reikalus. Tie skalbiniai — tai jų žmonės, geri kaimynai ir nenaudėliai. Gal padės, gal pasiūpys, tačiau visi yra arti tavęs, visi kvėpuoja, šnirpščia ir čiadau. Vienam nešti kasdienos krūvį yra baisu, o dalintis mintimis su tais, kurie jų tikriausiai nesupranta, yra miela ir smagu. Žmonės visada šlaistosi būriais kaip žvirbliai virš prinokusių miežių lauko, nors vienas kitam trukdo gyventi.

Tokios ypatingos konferencijos su skalbiniais dažniausiai vyksta pirmadieniais, jei nerūstauja padangė ir gerai jaučiasi kaimynai su kaimynėmis. Tada visas akiratis juda, linguoja, šlama ir aidi ramiomis drėgnų rūbų šnekomis. Retkarčiais, žinoma, pasitaiko, kad maža akiracija dalelė subruzdą, pasiūšia, koks nors išdidus „biusthalteris“ (šamoningai svetimžodį naudoju, kad pagerčiau šio daikto ypatingai rimtą ir svarbią paskirtį) pakyla aukštin ir gal net apie virvę apsvierčia. Taip reikiama pyktis, nepasitenkinimas, gal net protestas, kai stipresnis vėjelio gūsis sudaro pykčiui gerą progą. Tai kaip reikalauti santalkos iš žmonių, jei net skalbiniai šiaušiasi? Ko jiems, atrodo, reikėtų? Patogiai kabo, flirtuoja, švelniai trinasi šonais, vienas kitą pakutena. Suprantama, kad daili palaidinukė, pakarta šalia nusisėrusių darbo kelnų, savo likimu, skirtu šviesiai dienelei, nesidžiaugia. Net gailiausias širdis prieš netvarkingą driskių nekoketuoja. Užuojauta gimdo ne meilę, o bodėjimąsi. O klasės tarp skalbinių yra labai ryškios. Juo mažiau proto, tuo daugiau pasipūtimo.

Bus užklausančiu, kodėl skalbinių buty pirmadienis yra laikomas ypatingu. Juk tai jų „išseiginė“ diena. Iš kelnų, marškinių, iš suknelių ir

iš įvairių smulkesnių vienetų „išseina“ suprakaitavę individai ir paklusniems kūno dangalams po geros vonios leidžia papramogauti. Pirmadieninis šabas tik tada sukrinka, kai užsirusi moteris — tai lyg išretėjęs sietas. Ką bepiltum, niekas nesilaiko. Paguodos ir atsiprašėjimų žodžiai persisunkia ir sminga skradžiai žemėn.

Mano įsivaizduojami pasitarimai, kaimynams atstovaujant jų skalbiniais, rezoliucijas ne visada gali priimti vienbalsiai. Iš dešiniausiojo namo kilusieji rūbai ant virvės bendrauja inteligentiškai. Jų tarpe nesimaišo nublukę pigūs apatiniai ir nudilinti sijonai. Šie skalbiniai labai panašūs į šeiminkus. Abu kaimynai jauni, liekni, aukšti, malonūs pažiūrėti. Jis — taigi kaimynas — be atvangos pluša apie namus, ką nors taisyso, ką nors lopo. Turbūt jis yra kažkokios darbo bažnyčios narys. Užkalbintas šiltai nusišypso ir toliau meldžiasi savo būdu. Kaimynę laikau gražuole, nors mano žmona galvoja, kad ją būtų galima tik vidutinioke vadinti — jos kalbas esąs trumpokas ir laukan išverstos akys. Bet ji sutinka, kad kaimynė yra maloni. Taigi prileidžiu, kad skalbinių konferencijoje šie du gražuoliai man visada pritariu, nors tasai darbūtuolis pokalby gal net nedalyvaudų, nes jis gal tupėtų kur nors ant stogo ir plautų aprūkusius kamino šonus. Švara ir tvarka — jam pirmiausia. Susidarytus planus atkakliai vykdyt žmonės retai yra normalūs. Jie arba užverda pykčiu, jei kas pasiūšia, arba avinėlio nekaltumu šypsosi ir negirdi, kas jiems sakoma.

Iš priešais rymančio namelio, liūdno ir užsisvajojusio, ant virvės susikaria sunkieji eksponatai. Tai grubios, ilgos, plataus liemens vyriškos darbo kelnės, storos medžiagos raibi marškiniai, kartais net už padugnių pakabintas, bevilniškai žemyn nuleidęs rannkoves, šiltokas puspaltis. Visas atrodo lygiai taip, kaip šių skalbinių buty pirmadienis yra laikomas ypatingu. Juk tai jų „išseiginė“ diena. Iš kelnų, marškinių, iš suknelių ir

Kairiausiam name gyvenodu senukai. Jis buvo muzikas ir kiekvieną dieną dėvėjo kaklaraištį. Ponia muzikienė po kiemelį riedėdavo judriais, plastiniais žingsniais ir į jų skalbininę eleganciją būdavo malonu žiūrėti. Baltos kelnės, balti marškiniai, baltos suknelės ir palaidinukės. Tai šviesaus pasaulio pašvaistė. Net akys pradėdavo spinkseti, į tuos pažarus žvilgtelėjus. Šių dviejų inteligentų nuomonę visais klausimais būčiau labai vertinęs. Tačiau jie dingo. Gal pas vaikus išsikėlė, o simpatiškas namas liko tuščias. Net susigraudindavau į jį pažvelgęs. Malonių žmonių ir jų skalbinių netektis sukeldavo liūdesį.

Ir vieną rytą — tai nebuvo pirmadienis — skusdamasis pažilusius veido stagarus, pažvelgiau pro vonios kambario langą. Nustebęs šuktelėjau žmonai: — Kabo! Tikras stebuklas! — Kas tau kabo? Šauki, tarsi smaugty. — Kas gali kaboti? Skalbiniai! — Vaidenasi. Juk šiandien ne pirmadienis.

Gentile Da Fabriano. Kristus Gimimas. 1423.

kas nedrįsta teirautis, o jis pats tokiais sentimentaliais ir, deja, sunkiais klausimais, kaip šeima, neužsimena. Gyvena vienas, pats rūpinasi aprangos švara, tačiau nei kokia paklotė, nei užvalkalėlis, nei arti prie jo gumbuoto kūno šlaistęsi pakinktai ant virvės neužlipa. Nepatrauklus aprėdai, nepatrauklus jų herojus. Jei pamatės jam šukteliu „Labas“, jis suburzgia ir nueina. Tačiau, kai mūsų kieme audra išvertė medį ir ieškojau specialistų, kad jį pašalintų, tasai kaimynas pabare: — Esi turtuolis, kad pinigų zarstysi? Ateik, sutvarkysim!

Jis atsinešė motorinį pjūklą, prilenkė mane prie darbo, pats sumirko devyniuose praktiuose ir medį sutvarkė. Paklausiau, vos ant kojų nuo nuovargio pastovys: — Kiek atsilyginti? — Eik vidun ir kvapą atgausk, — įsakė. — Atsilygins... Už ką?

Bet kai įsigijome katę ir ji nuklydo jo pusėn, gavome daugiau, kaip vertėjo: — Jei dar kada ji čia atsibels, užmušiu! Jau visa žemė kvėpia! Sakau: užmušiu!

Suprantu ką reikėtų su juo tartis ir susitarti. Lai kabo sunkios kaimyno kelnės ir stori marškiniai, bet nenoriu nei jo patarimų, nei susitarimų. Į savo apmąstymus nekviečiu nei jo paties, nei jo skalbinių. Teliaka jis ir visi į jį panašūs (jei tokių daugiau yra) už mano klausos, regėjimo ir mąstymo ribų. Kai bijai kokio žmogaus, apie jo buvimą nenori žinoti. Tokia bailių, kuriems priklausau, pasaulėžvalga. Perdėta ramybė yra baimės pasas.

— Na žinai! — sušuko žmona su tokia patia nuostaba kaip aš, pirmą kart skalbinius pamatęs. — Pakvaišusi, ar kas? Šiandien sekmdienis, o ji vėl kabina! — Sakiau, kad švari moteris, — pareiškiau nuomonę, tačiau ir man kažkokio blogio nujautimas sudrebino širdį. Sekmdienį skalbti? Beprotybė! — Palik savo švarą! — žmona netilo. — Nežinau, kaip yra jos namuose. Gal per šiukšles nerastum vietas kojai pastatyti. Sakysi, kad aš nešvari? Skalbiu tik pirmadieniais, bet, patė matai, koks kalnas susikrauna. Šlapius vos per duris išvelku. Metai jau džiovina ir mano jėgas. Amžius yra sveikatos kirmimas.

Dabar supratau, kad rannkose turiu tąsą, kuriuo galėsiu pasinaudoti žaidimuose prieš žmoną. O kvi naujakurę ir pirmadienį prie virvės tritūsė, išsitariau paprastai ir ramiai: — Jų namuose turbūt jokios bakterijos nerastum.

— Jų namuose? Kokių jų? — Matyt, geras daigas iš tos gražuolės, kad vyras paliko.

Gal vaidenasi. Prie tuščio namo kabo. Ateik, pažiūrėk! Ji atėjo. Pro vonios kambario langą galėjome matyti visą buvusių senukų kiemą. Patogus stebėjimo postas — žiūri ir žiūrėjimui negaišini laiko, nes tuo pačiu metu esi ir kitais reikalais užsiėmęs.

— Iš tikrųjų kabo, — sutiko žmona ir nusiminė, kad negalės man akkumo primesti. — Ne pirmadienis, bet kabo... Vadinasi, atsikėlė keistuoliai.

Rytojauš rytą vėl šaukiu žmonai: — Vadink mane, kaip nori, vadink aklu, fantastu, svajotoju, bet ten kabo!

— Na žinai, žinai... — ji palingavo galva, pro langą patikrinusi mano mirazą. — Ir vakar, ir šiandien, o abi dienos ne pirmadienis.

— Gal persikraustydami labai susitėpė, todėl švarinami.

— Gerai sakai, taip ir bus. Susitėpė, todėl.

Trečiąjį rytą, į tą mūsų observatoriją, nūėjau tyčiomis anksčiau. Lūkuriavau ir sulaukiau! Kieman išėjo stamboka moteris, apglėbusi skalbinių pintinę, ir puolėsi prieš virvę. Vėl pasiūšiau žmoną ir abu iš tolo stebėjome jos darbą.

— Nesuprantu. Jei skalbia, tai skalbti iki galo. O ji po saujele, po glėbelį. Matyt, bus kokia netvarkinga pasimetėlė, — žmona rado išvadą.

— Gal labai švari, — užtariau naują kaimynę ir slapta puoselėjau įdomią mintį.

— Dar pamatysime švarą. Nesukubė girti, ko nežinau, — ji atsiliesė kietokai. Supratau, kad toji mano slapta mintis gerai veikia.

Didžiausia nuostaba kilo kitą dieną, kuri buvo sekmdienis.

— Na žinai! — sušuko žmona su tokia patia nuostaba kaip aš, pirmą kart skalbinius pamatęs. — Pakvaišusi, ar kas? Šiandien sekmdienis, o ji vėl kabina!

— Sakiau, kad švari moteris, — pareiškiau nuomonę, tačiau ir man kažkokio blogio nujautimas sudrebino širdį. Sekmdienį skalbti? Beprotybė!

— Palik savo švarą! — žmona netilo. — Nežinau, kaip yra jos namuose. Gal per šiukšles nerastum vietas kojai pastatyti. Sakysi, kad aš nešvari? Skalbiu tik pirmadieniais, bet, patė matai, koks kalnas susikrauna. Šlapius vos per duris išvelku. Metai jau džiovina ir mano jėgas. Amžius yra sveikatos kirmimas.

Dabar supratau, kad rannkose turiu tąsą, kuriuo galėsiu pasinaudoti žaidimuose prieš žmoną. O kvi naujakurę ir pirmadienį prie virvės tritūsė, išsitariau paprastai ir ramiai: — Jų namuose turbūt jokios bakterijos nerastum.

— Jų namuose? Kokių jų? — Matyt, geras daigas iš tos gražuolės, kad vyras paliko.

Gyvena viena, šiandien suzinojau. Tyčia pro jos langus pravažiavau. Stiklai purvini, neaišku, ar šviesa vidun įeina.

— Kiek pravažiudama matysi... O skalbinius aiškiai regime. Moteris turbūt iš tolo švara kvėpia, — tyčiomis užtėsiu paskutinį žodį.

— Tai ir kvėpink! — pyktelejusi išėjo pro duris, o man iš tikrųjų naujakurės skalbiniai neropėjo. Pasiziūri į jos platakas kelnaites ir nesizaviu. Apatinius marškinius išsukęs vėjelis taip išpučia, kad ta švelnios medžiagos struktūra panaši į menulinių skrendančių raketą. Ir tas svetimžodis mano pavadinimas daiktas linguoja tarsi žvejų bučiui šamams gaudyti. Švaru, tačiau patraukliai neatrodo.

Ir vakare, kai lovoje jau supasi ant tikrovės ir sapno ribos, žmona sukuždėjo nuolankiai: — Nemiegi?

Į tokį klausimą yra tik vienas atsakymas: — Ne.

— Dėl tų bakterijų, dėl kurių atvykėles namus išgarbinai... Dabar atsiranda vis naujų ir naujų bjaurių. Visokiasių. Senas ligas daktarai tuojau išgydo, bet anksčiau nebuvo nemoka sugriebti. Labai pavojingos.

— Jei neišgydo, žinoma, kad pavojingos, — mieguistai pritariu.

— Ir šnyt laikraštį skaičiau, kad atsirado kažkokia zagsejimo epidemija.

— Nuo zagsejimo žmonės nemiršta.

— Nemiršta? Jei tiek ištampo, kad kvapo neatgauna, kad savo vardo nepajėgia ištartį? Neduokdie! Ir viską daro kažkokia anksčiau nebuvo bakterija.

— Žiūrėk tu man... — Reikia saugotis. Pagalvok, kas būtų, jei sėstume prie stalo ir abu pradėtume zagseti?

— Būtų juokinga.

— Tau juokinga! Baisi nelaimė. Zagsetiau ir negalėčiau žodžio ištartį. Bakterijos yra baisus daiktas! Tik tobula švara nuo jų apsaugo. Rytė mesk visus drabužius, kuriuos bent kiek dėvėjai. Renkis švarias.

Žmonės paklausiau, kaip visada klausydavau, ir pusryčių metu net visas girgždėjau šviežumu. Bet, valgant priešpiečius, ji vėl paragino: — Pasikeisk rūbus. Nuo galvos iki kojų! Pradėjau kovą prieš bakterijas, tai ir tęskime. Pasiduoti nėra ko.

Pasikeičiau. Nuo galvos iki kojų, kaip ji sakė. O vakarienės metu gavau naują nurodymą: — Prieš gulant dulkių siurbliu, mažuotu, išvalyk batų vidų ir išdezinfekuok. Nupirkau specialų purškala. O rytė — visus rūbus į skalbinių dėžę! Padarysime, kad bakterijos šių namų lenktųsi iš tolo.

Štai į kokią tobulybę atvedė

1999 m. Kalėdos

Mieli Broliai, Sesės,

Šių Kalėdų dieną pradėdame švęsti didįjį krikščionybės jubiliejų — Jėzaus Kristaus 2000-tąjį gimtadienį. Šį jubiliejų švęsime ne vien mes, krikščionys, jį švęs savo būdu visas pasaulis.

Katalikų Bendrijos (Vatikano ir kraštų vyskypų konferencijų) „Viešpaties malonės metų“ numatytuose religiniuose, kultūrinuose ir socialiniuose renginiuose akcentuojama, kad „Dievas yra ne vien krikščionių, bet ir visos žmonijos Tėvas, ir kad per išskūnijimą Dievo Sūnus susivienijo tam tikra prasme su kiekvienu žmogumi ir tapo vienu iš mūsų“ (Gaudeum et spes).

Jubiliejinius metus pradėdame švęsti Kalėdų vigilijoje, gruodžio 24 naktį. Romoje bus iškilmingai atidarytos Šv. Petro bazilikos Šventųjų metų durys, simbolizuojančios „Viešpaties malonės metų“ ir kryžiančios atidaryti mūsų sielų duris Kristui.

Lietuva jubiliejų pradės švęsti šeimose jubiliejinių metų malda prie Kūčių stalo bei paženklinama Kiekvienų metų duris 2000-ųjų metų ženklų.

Švęsdami 2000-uosius jubiliejinius metus minėsimė ne vien istorinį Jėzaus Kristaus gimimą, bet ir jo ontologinį įėjimą į žmonijos istoriją ir pasilikimą krikščioniškoje bendrijoje. „Aš esu vynuodis, o jūs šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas duoda daug vaisių“ (Jn. 15:5). Dievo Sūnus, tapęs mūsų Liganytoju ir Broliu, per krikštą ir kitus sakramentus be perstojo plečia savo meilės Karalystę, kuria naujas tautų kultūras.

Jis (Jėzus Kristus) tapo mūsų kelionės draugu ir suteikė naują prasmę žmonijos istorijai... Su juo mes keliaujame per vargus ir kančias per naująjį dangų ir naująją žemę“ (Jonas Paulius II).

Džiugaus Kristaus gimtadienio, Dievo palaimos jubiliejiniuose metuose!

Vysk. Paulius A. Baltakis, O.F.M.

Mielieji,

Švęsdami Kristaus Gimimo šventę šimet, mes prisimeriname Jo suteiktas palaimas ne vien mums ir mūsų artimiesiems, bet ir visam pasauliui per du tūkstantmečius. Kaip senovėje valdovų viešpatavimo laikas būdavo pažymimas jų valdymo metais, taip mūsų pasaulis atžymi istorijos metus Viešpaties metais, Anno Domini, nuo Jėzaus Kristaus gimimo. Tai liudija Jo visapusiškam viešpatavimui mūsų pasaulyje.

Tegul Kristaus šviesa apšviečia mūsų gyvenimą ir atinančiame tūkstantmetyje. Linkjuose džiaugsmingų Kalėdų švenčių ir gausios palaimos naujuose Viešpaties metuose!

Hansas Dumpys

Lietuvių evangelikų liuteronų vyskupas išsivijai

Nuostabios Kalėdos, kai į eglutę švelgia vaikučio akys. Nuotr. Indrė Tijauskienė

mano juokais tartos pastabos apie naujai atsikėlusią kaimynę. Galvojau savo gerą žmoną truputį paerzinti, kad dienos metu net visas girgždėjau šviežumu. Bet, valgant priešpiečius, ji vėl paragino: — Pasikeisk rūbus. Nuo galvos iki kojų! Pradėjau kovą prieš bakterijas, tai ir tęskime. Pasiduoti nėra ko.

Pasikeičiau. Nuo galvos iki kojų, kaip ji sakė. O vakarienės metu gavau naują nurodymą: — Prieš gulant dulkių siurbliu, mažuotu, išvalyk batų vidų ir išdezinfekuok. Nupirkau specialų purškala. O rytė — visus rūbus į skalbinių dėžę! Padarysime, kad bakterijos šių namų lenktųsi iš tolo.

Štai į kokią tobulybę atvedė

Ištrėmimas iš Rojaus. Gruodžio 24 d. yra kalendoriuje skirta Adomui ir Ievai. Iš seno leidinio

Genovaitė ir Vincas Maciūnai (sėdi priekyje) su sūnumis, marčiomis ir vaikaičiais.

Žmonių, darbų, ordinų įvairybė

Mažose tautose vienas apie kitą žinome daugiau kaip gausiose. Didžiosiose pakrikimas yra platesnis ir domė kaimynui menkesnė. Be to, ten yra galingesnis savanaudiškumas ir grubesnis savitėmės varžybos. O mažieji savos visuomenės nariui tebe didesnę vertę ir didesnę pagarbą. Tiesa, gana garsiai susikivirčiava, nes sunku likti visiškai nepriklausomu nuo aplinkos — visi tave žino. Juk veikia geografinė artuma. Be to, glaudina viena kalba, panašūs elgesys, panašios mintys. Mažoje erdvėje visada daugiau triukšmo ir tvaiiko.

Amerikiečių tarpe išgirstame apie įvairius apdovanojimus, pagerbimus, jamziniumus. Yra sukurti Garbės rūmai (Hall of Fame), duodami medaliai, specialūs pažymėjimo raštai. Juos įteikinėja valstybės prezidentas, miestų ir miestelių merai, organizacijų vadovybės. Pažymimi įvairiausių profesijų žmonės — mokslininkai, kūrėjai, pedagogai, aktoriai, sportininkai, policininkai, gaisrininkai. Ir neteko pastebėti, kad dėl šių apdovanojimų kas nors prieštarautų, o apdovanojami netinkamai didžiutūsi.

Mūsų tarpe retkarčiais pasišaipoma iš ordinų ir medalių, stebimasi jų gausa, nesutinkama su apdovanojimų parinkimu. Tai vis kaimyninės spūsties, geros pažinties ir (būtų labai negerai!) pavydo vaisiai, visuomeninės piktžolės. Nerodome dėmesio, kai pagerbiami tolimi, mažai girdėti asmenų nuopelnai, bet kai atzvimas kaimynas, svė-

rinėjame nuopelnus ir paslydimus, pastarųjų visada daugiau rasdami.

Tačiau dr. Vincas Maciūno pagerbimas sutiktas visuomenėje maloniai. Apie tai mažai kalbama, net įvairiuose statistiniuose duomenyse neminama. Dr. V. Maciūnui už nuopelnus lietuvių literatūros istorijai 1999.08.29 buvo suteiktas Gedimino IV laipsnio ordinas ir medalis. Šią garbingą pareigą atliko Lietuvos ambasados Vašingtone ministrė dr. N. Žambaitė, atvykusi į dr. V. Maciūno sūnaus Vytauto namus. Kartu buvo prisimintas ir dr. V. Maciūno devyniasdešimties gimtadienis.

Jau dr. V. Maciūno tėvas, medicinos gydytojas, lietuviškai rašinėjo dar spaudos draudimo laikais. O jo sūnus Vincas, Vilniaus universiteto mokslo fakulteto prodekanas, kai į antrą kartą okupavo sovietai. Šis žingsnis, saugant akademinę laisvę, pakirto akademinę ateitį.

V. Maciūnas, 1932 m. baigęs Vytauto Didžiojo u-tė lietuvių literatūrą, išvyko užsienį gilinti studijų. Lankė Bonnos ir Miuncheno universitetus, pagaliau įsibrovė ir tuo laiku į lietuviams sunkiai pasiekiamą Lenkiją. Varšuvos, Krokuvos ir Vilniaus (lenkų okupuoto krašto) universitetų bibliotekose bei archyvuose užtikto senesnių lietuviškų rankraščių. 1939 m. VDU jam suteikė filosofijos daktaro laipsnį už disertaciją *Lituanistinis*

sqjūdis XIX a. pradžioje. Šis darbas 1998 m. Lietuvoje buvo išleistas antrąja laida.

Dr. V. Maciūno straipsniai iki šios dienos liko pabarstyti po daugelį periodinių leidinių. Būtų paranku kultūros istorikui ir besidominciam skaitytojui juos matyti surinktus viename leidinyje. Apie tai gali geriausiai paaiškinti pats autorius ir čia bandysime apytiksliai perduoti jo pasisakymą.

Visą laiką stengiantis pasikelti kiek galima daugiau nezinomas, naujos medžiagos, žinių rinkimas emės apčiai laiko. Jau ir paskelbtos žinios nebūdavo tinkamai sutvarkytos, pasitaikydavę klaidų. Dr. V. Maciūnas viską po kelis kartus ir kruopščiai perredagavęs. „Kiek galėjau, parašiau. Gal gerai, gal blogai“.

Po antrosios lietuvių imigracijos pradžios į JAV negausiam Philadelphijos lietuvių telkinyje turėjome profesorius A. Senną, A. Vasiliauską, V. Krėvę, A. Jurskį, A. Salį, J. Puziną, V. Maciūną. Jie visi laikė ryšius su savo visuomene, o paskutinię keturi tik joje ir tegyveno. Dr. V. Maciūnas visada stengėsi ne nešioti mokslininko vainiko, o jį palikdavo ant savo darbo stalo. Dr. V. Maciūno paprastumas ir jo žmonos Genovaitės darbas lituanistinėje mokykloje buvo žinomi visiems. Maciūnai išaugino ir išmoksliho du sūnus, sulaukė lietuvių marčių, kurios taip pat suprato mūsų, buvusių DP, gyvenimą ir siekius. Šiandien Maciūnai lietuviškai kalba su keturiais vaikaičiais, kurie nemenkiau orientuojasi lietuviškuose reikaluose, kaip koks Lietuvoje gimęs ir augęs jaunuolis. Vyresnysis sūnus Vytautas yra labai veiklus JAV LB narys.

Maciūnai prieš gana kuklų savo gyvenimą neprotastavo, juo niekados nesiskundė, todėl tasai gyvenimas pats jiems nusilenkė. Rūpestius vilko kantriai ir tyliai, tad ir šiandien mažai kas girdėjo, kad dr. V. Maciūnui buvo suteiktas Gedimino ordinas. Kantriai ir tyliai juo apsidžiaugė, šio džiaugsmo niekam nerodydamas. Kantriai ir tyliai jis redagavo *Vinco Krėvės raštus* (šeši tomai), *Lietuvių enciklopedijos* penkiolik-tąjį tomą, tyliai rinko V. Krėvės laiškus, juos sutvarkė ir perdavė Vilniaus universitetui. Du tomai *Lituanistikos instituto darbų*, apie 4,000 puslapių, taip pat yra dr. Maciūno tvarkyti ir redaguoti. Didelę savo gyvenimo dalį jis praleido Pensilvanijos universiteto (Philadelphia) biblio-

Genovaitė ir Vincas Maciūnai su sūnumis Algii ir Vytautu.

Šeši dešimtmečiai Amerikoje

Nemata *Draugo* skaitytojų dalis neseniai paminėjo ar dar netrukus minės atvykimo į JAV 50-metį. Tai vis nuo Raudonosios armijos — „išlaisvintųjų“ pabėgusiųjų, kurie, pasibaigus karo veiksams, dar pabuvoje „išvietintųjų“ (DP) stovyklose, galėjo atvažiuoti Dėdės Samo žemėn.

Bet maža dalelė į šį kraštą pateko, nematę „sovietinio rojus“, nes Lietuvą apleido trumpai prieš rusų okupaciją. Viena tokių yra rašytoja Sonė Sofija Pipiraitė-Tomarienė, kuri Amerikoje atsirado 1939 m.

Taigi jau 60 metų ši veikli ir spalvinga praeitį turinti moteris darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe, nors paskutiniu laiku jau mažai apie ją girdime. Neseniai ją vėl teko sutikti — šį kartą *Draugo* dienraščio paltose, tad norisi kiek plačiau su ja susipažinti.

S. Pipiraitė-Tomarienė gimusi 1913 m. rugpjūčio 19 d. Tauragės apskrityje. Lietuvoje spejo baigti Žemaičių Naujesio progimnaziją ir Tauragės mokytojų seminariją (1932 m.). Nuo 1932 iki 1939 metų mokytojavo įvairiose Tauragės apskrities pradžios mokyklose.

Pasiekusi Amerikos krantus, ji čia laiko veltui neleido — 1945 m. baigė kolegiją Čikagoje, o 1945-1947 m. studijavo literatūrą ir kalbas Čikagos universitete. Dar studijuodama (nuo 1942 metų), Sv. Kazimiero akademijoje ir kitose lietuvių mokyklose dėstė vaidybą ir tautinius šokius, pati šoko garsioje „Ateities“ tautinių šokių grupėje.

Tačiau labiausiai ji išgarsėjo savo literatūrinę bei visuomeninę veiklą. Jau nuo 1939 m. pradėjo spausdinti pasakas, apsakymus, eilėraščius, straipsnius *Drauge*, *Naujienose* ir kitur. 1944-1948 m. *Naujienų* dienraštyje vedė Kalbos skyrelį. Su savo kūrybna dalyvavo *Lietuvių poezijos antologijoje*, *Gabijos almanache* ir kituose leidiniuose. Vertė lietuvių poeziją į anglų kalbą.

Išleido pasakų knygų, kurių pirmoji — *Saulės vestuvės* pasirodė 1957 m. Čikagoje. Taip pat čia išėjo ir *Senolių pasakos* (1964 m.). Jos pasakos buvo leidžiamos ir okup. Lietuvoje, todėl Lietuvos vaikai galėjo susipažinti su užsienyje gyvenančios tautietės kūryba.

tekoje. Jon išjungė nuo pradžios derybų dėl dr. Šaulio bibliotekos įsigijimo. Universitetas visą dr. Šaulio lituanistinę medžiagą nupirko, ir šis universitetas yra būdingas lietuviškųjų rankraščių turtas. Dr. V. Maciūnas stengėsi, kad į šią saugią biblioteką pakliūtų kiek galima daugiau lietuviškųjų knygų. Lituanistinėms studijoms šis universitetas yra svarbus, o tą svarbą sudarė Maciūnas.

Vincas Maciūnas gimė Papilėje, Šiaulių aps. (1909-07.18) Tėvas buvo gydytojas, visuomenininkas, rašto žmogus. Sūnus Vincas parašė įdomią apybraižą „Tėvas“, kuri buvo išspausdinta *Drauge*. Visą savo amžių praleido universitetų darbuose. Ir dėstė, vadovavo bibliotekai. Tačiau jo mėgstamiausias darbas — naujų knygų ieškojimas lietuvių literatūros istorijoje.

Apie S. Pipiraitės-Tomarienės kūrybą Bostone išėjusioje *Lietuvių Enciklopedijoje* (31-me tome) taip rašoma: Poezijoje vyrauja įvairūs motyvai, mažiausia asmeninių ir socialinių. Mėgstamas gamtos perpynimasis vaizduojamo žmogaus jausmais ar pergyvenimais. Eiliuotinės pasakos priešmokyklinio amžiaus vaikams grakščios, neretai dainuotinės, daugiausia iš gyvulių gyvenimo. Prozinėse pasakose rašytoja paprastai nesitenkina liaudies pasakų stilizavimu, bet įneša originalumo tiek kompozicijos, tiek turinio srityje: vyrauja moralinis ir tautinis pradas“.

Čia reikia pažymėti ir jos gautas premijas. Pirmoji iš jų buvo *Draugo* poezijos premija (1950 m.), vaikams vaidinimo (skyrė Kanados Kultūros fondas — 1957 m.); apsakymo (*Laiškai lietuviams* — 1960 m.)

Nemata metų S. Pipiraitė-Tomarienė pašventė kultūrinei-visuomeninei veiklai. Ji buvo Čikagos lietuvių literatūros draugijos sekretore (1945 m.), Čikagos Rašytojų klubo sekretore (1951 m.), 1954-1956 metais buvo Lietu-

Sonė Pipiraitė-Tomarienė

vių rašytojų draugijos sekretore, o 1956-1958 m. — izdininke. 1957-1960 m. laikotarpyje buvo lietuvių mokytojų sąjungos pirmininke ir vicepirmininke. Dabartiniu metu ji vėl yra lietuvių rašytojų draugijos valdybos nare.

S. Pipiraitė ištėkėjusi už graikų kilmės mokytojo Hario

Tomaro, kuris ilgus metus dėstė anglų kalbą vid. mokykloje.

Dabar ilgoms kelionėms ne labai turi jėgų, tad tik žiemoms iš Čikagos nuvyksta šaltuosius mėnesius praleisti Arizonon. Šiuo metu jie du kaip tik ten ir vieši.

Edvardas Šulaitis

Laukiame įdomaus koncerto

Edgaras Prudkauskas, g. 1975 (tenoras). 1991 m. baigė I-ąją vaikų muzikos mokyklą Kaune. 1992-1995 metais studijavo J. Gruodžio konservatorijoje, dainavimo specialybę. 1995 m. įstojo į Lietuvos Muzikos akademiją (dainavimo specialybę studijuoja prof. V. Noreikos klasėje), šiuo metu yra I kurso magistrantas. 1998 metų vasarą stažavosi VII tarptautiniame dainininkų seminare Beeskow (Vokietija) solistui buvo paskirtas Grand Prix. Dainininkų konkurso-festivalio, skirto A. S. Puškino 200-osioms gimimo metinėms, pirmosios premijos laureatas (1999 m.) 1999 m. E. Prudkauskas tapo II tarptautinio Jazepo Vytuo- lio dainininkų konkurso laureatu (II premija bei spec. diplomomas).

Dainininkas dalyvavo tarptautiniuose festivaliuose: „Th. Manno“ (1997-1998 m.), „Trakų“ (1998-1999 m.), „Pažaislio“ (1999 m.), jaunųjų atlikėjų festivalyje „Atžalynas“ (1999 m.), Korsholm Music festivalyje (Suomijoje, 1999 m.), Sv. Kristupo vasaros muzikos festivalyje (1999 m.), X-ajame tarptautiniame senosios muzikos festivalyje „Gaida“ (1999 m.)

E. Prudkauskas nuolat dalyvauja kamerinės muzikos projektuose: baroko epochos kūrinis atliko Europos Tarybos programos „Baroko kelias Lietuvoje“ projektuose. Dažnai bendradarbiauja su senosios muzikos ansambliais „Arsena-

las“, „Musica Humana“, taip pat su Dailės galerijos styginių kvartetu, Nacionalinės Operos styginių kvartetu.

Solistas koncertuoja su žymiaisiais Lietuvos orkestrais, 1998 metais su Valstybiniu simfoniniu orkestru (vyr. dirigentas G. Rinkevičius), dalyvavo atliekant R. Strauss operą „Salome“, C. Franck oratoriją „Les Beattitudes“ (pirmas atlikimas Lietuvoje), 1999 metais G. Puccini operoje „Turandot“ (pirmas atlikimas Lietuvoje) ministro Pang vaidmenyje.

Su Nacionaliniu simfoniniu orkestru (vyr. dirigentas prof. J. Domarkas) E. Prudkauskas atliko H. Berlio „Te Deum“ (oratorija Lietuvoje buvo atlikta pirmą kartą), dalyvavo G. Verdi operos „La Forza del destino“ atlikime, Anso partiją dainavo E. Balsio operoje „Kleonė“ i Tilze“.

Dainininkas dainavo su Nacionalinio operos ir baleto teatro orkestru, Lietuvos Kamerniu orkestru, Lietuvos Televizijos ir radijo lengvosios muzikos orkestru, Latvijos Valstybiniu simfoniniu orkestru, Muzikos akademijos simfoniniu orkestru, Frankfurt/Oder Filharmonijos simfoniniu orkestru (Vokietija), Vaasa miesto simfoniniu orkestru (Suomija).

1999 metais solistas debiutavo Nacionalinėje operoje G. Donizzetti operoje „Lucia di Lamermoor“ Arturo vaidmeniu.

Dainininkas koncertavo Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Latvijoje, Estijoje, Suomijoje.

Šiuo metu ruošiami vaidmenys Alfredo G. Verdi op. „La Traviata“, Belmonte W.A. Mozart op. „Die entführung aus dem Serail“ („Pagrobimas iš Seralio“).

Lietuvių visuomenei Edgardo Prudkausko koncertas įvyks sekmadienį, gruodžio 26 d., 1 val. p.p., Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Solistui akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Ruošia Lietuvos dailės muziejus.

Vytautas Volertas Edgaras Prudkauskas.

1999 metų turinys

POEZIJA

Eugenijus Ališanka: 06.26, #26
 Leonardas Andriekus: 04.3, #14; 05.8, #19
 Balys Auginas: 01.16, #3; 02.20, #8; 05.8, #19; 10.16, #38; Advento vitnis - 12.18, #47
 Onė Balukopytė: 10.2, #39
 Kazys Bradūnas: 06.12, #24
 Bernardas Brazdžionis: 02.13, #7; 05.8, #19; 12.4, #45
 Vytautas Cinauskas: 01.9, #2
 Robertas Danys: 01.2, #4
 Jonas Dėdinas: 02.20, #8
 Janina Karužaitė: 06.8, #19
 Stasys Džiugas: 12.4, #45
 Kestutis Genys: 10.23, #39
 Johann Wolfgang Goethe (vertė A. Tyruolis): 09.4, #32; vertė Antanas A. Jonynas (vertė A. Tyruolis): 11.6, #41
 Nijolė Gruzickienė: 03.27, #13
 Pranė Auštikalaitė: 10.2, #39
 Jūratė Jankaitė: 06.16, #24
 Anatolijus Kairys: 07.3, #27
 Daiva Karužaitė: 10.23, #39
 Faustas Kirša: 04.24, #17
 Romualdas Kisielius: 03.27, #13
 Vincas Kudirka: 09.25, #35
 Elisabeth Langgasser: 06.29, #22
 Sigita Lukauskaitė: 11.6, #41
 Algimantas Mackus: 06.12, #24
 Justinas Marcinkevičius: 11.6, #41
 Dana Mickutė Mitkienė: 09.4, #32
 Nijolė Miliauskaitė: 12.18, #47
 Edita Nazarkaitė: 06.29, #22
 Alfonsas Nyka Niliūnas: 01.30, #4

MENAS

Nora Ausrienė: Lietuvininkų ir Prūsų žemė - 04.17, #16; Spalvų ir linijų erdvėje - 06.12, #24
 Janina Bielinienė: Gimtinėn sugrįžo Povilas Reklaitis - 07.17, #29
 Violeta Drupaitė: Čiurlionio galerijos kolekcijos antroji paroda - 06.29, #22
 (eltn): V. Vaidiūnaitės dailės darbai ir teatras: 03.13, #11; Fotomenininko A. Sutkaus sukaktis: 07.3, #27
 Jadvyga Godunavičienė: Parodoje, išėjusios keliai - 07.24, #30; Lietuva žemėlapiuose - 12.18, #47
 Paulius Jurkus: Jo talentas nemar - 02.27, #9
 Aldona Jūrkutė: Pagiriamasis žodis švilpynėi ir... - 03.20, #12
 Ula Juškaitė: Turinys renginys: 04.3, #14; Žitos Drugelinės tapybos paroda - 12.4, #45
 Algimantas Kazys: Šakelė, gelelių, rastių dainų menas: 01.23, #4; Vasario 16 paroda Čiurlionio galerijoje: 02.20, #8; Tomo Kirvaio portretai Čiurlionio galerijoje: 04.6, #10; V. Kašubos ir D. Daugintienės paroda Lietuvių dailės muziejuje: 04.24, #17; Grafiškos ir karpinių paroda LDM: 06.1, #18; Čiurlionio galerijoje prasidėjo kompiuterinio meno gaidynė: 06.5, #23; Dail. J. Valaitienės akvarelės paroda: 11.6, #41
 Laima Krivickienė: Žodis, judesys, linija: 10.23, #32; Žengiant į 2000 metus - 05.8, #19
 Liucija Kryževičienė: Personalinė paroda - 04.3, #14
 Jurgis Kunčinas: Visur jo būdavo pilsa: 09.11, #33
 Damaš Lapkus: Evos Labutytės grafiškos parodos atidarymas: 05.15, #20; Svetimo dangaus vaivorykštė - 03.13, #11
 Aušrytė Matonis: Prasmingas susikaupimas - aukštasis meninis lygis - 01.30, #45
 Viktorija Matrangas: Pakrantės pušynų angelai - 12.11, #46
 Julija Mušinskienė: Dailininkės kūrybos puokštė Skuodui - 10.23, #39
 Algimantas Naujokaitis: Paroda iš P. Reklaitio kolekcijos: 01.2, #1; Parodoje - skulptūra ir poezija - 01.16, #3; Jauno dailininko paroda - 01.30, #5; Kūrybinio kelio ženklai - 02.6, #6; Obelių mieste - paroda iš NY - 06.5, #23; Dail. Albertas Vaidiūnas - 06.5, #23; A. Sutkaus fotografijų paroda - 07.31, #31; Parodoje - PLB leidiniai - 10.9, #37; Poezija ir menas - 10.23, #39; Susitikimas su dvasingu meno pasauliu - 12.4, #45
 P. Petrutis: Mirė dail. A. Blatas - 05.8, #19
 Gintaras Raudonikis: Skulptoriaus darbų paroda - 01.23, #4
 Dail. Irena Raulinaitienė: Jos kompozicijos nėra padrikumo - 04.10, #15
 Alė Rūta: Lietuvoje po 55 metų - 12.18, #47
 Saulius Šimoliūnas: Moterų portretai parodoje - 06.5, #23; Renatos Palubinskienės paroda Čikagoje - 06.26, #26; Lietuvių dailininkai Amerikos muziejuose ir galerijose - 09.18, #34
 Sandra Skurvidaitė: V. Kašubos kūryba - gryna ir sava - 03.13, #11
 Vaida Sirvydaitė: Muziejus yra gražiausių sielos apraiškų išdine - 07.24, #30; A. Krivickas - Lietuvos kultūros ir meno ambasadorius - 12.11, #46
 Gabija Steponaitė: A. Kežio paroda „Buties fragmentai“ - 01.23, #4
 Nijolė Tumėnienė: Antano Mončio muziejus Palangoje - 09.18, #34; Žemaičių žemės suburti - 11.27, #44
 Skirmantas Valiulis, Stanislovas Žvirgždas: Objektive Lietuvos žmonės - 07.31, #31
 Pr. Visvydas: Trijų dailininkų prozerai - 09.18, #34
 Laima Žlobienė: Dvi dėmesio vertos parodos - 06.15, #20

da - 07.31, #31; Parodoje - PLB leidiniai - 10.9, #37; Poezija ir menas - 10.23, #39; Susitikimas su dvasingu meno pasauliu - 12.4, #45
 P. Petrutis: Mirė dail. A. Blatas - 05.8, #19
 Gintaras Raudonikis: Skulptoriaus darbų paroda - 01.23, #4
 Dail. Irena Raulinaitienė: Jos kompozicijos nėra padrikumo - 04.10, #15
 Alė Rūta: Lietuvoje po 55 metų - 12.18, #47
 Saulius Šimoliūnas: Moterų portretai parodoje - 06.5, #23; Renatos Palubinskienės paroda Čikagoje - 06.26, #26; Lietuvių dailininkai Amerikos muziejuose ir galerijose - 09.18, #34
 Sandra Skurvidaitė: V. Kašubos kūryba - gryna ir sava - 03.13, #11
 Vaida Sirvydaitė: Muziejus yra gražiausių sielos apraiškų išdine - 07.24, #30; A. Krivickas - Lietuvos kultūros ir meno ambasadorius - 12.11, #46
 Gabija Steponaitė: A. Kežio paroda „Buties fragmentai“ - 01.23, #4
 Nijolė Tumėnienė: Antano Mončio muziejus Palangoje - 09.18, #34; Žemaičių žemės suburti - 11.27, #44
 Skirmantas Valiulis, Stanislovas Žvirgždas: Objektive Lietuvos žmonės - 07.31, #31
 Pr. Visvydas: Trijų dailininkų prozerai - 09.18, #34
 Laima Žlobienė: Dvi dėmesio vertos parodos - 06.15, #20

RELIGIJA, FILOSOFIJA

Kun. Vytautas Badanavičius, MIC: Žmogus yra laisvas - 03.20, #12; Klūtis tikėjimui - 04.10, #15; Pal. Editos Stein gelės filosofija - 07.31, #31
 Vysk. Paulius Baltakis: Mieli broliai, sesės - 04.3, #14
 Vysk. Hansas Detspys: Atsiminkite! - 04.3, #14
 Kazys Gurauskas: Kun. Č. Kavaliauskas - Naujojo Testamento vertėjas - 04.10, #15
 Genovaitė Gustaitė: Vysk. Jurgis Matulaitis ir žydai - 07.10, #25
 Feliksas Jucevičius: istorija ir legendos maceiniskio *Didžiojo Inkvizitoriaus* interpretacijoje - 01.23, #4; 01.30, #21
 Antanas Klimas: Prel. Rubšio didžioji dovana lietuvių tautai - 04.6, #18
 Ses. Ona Mikailaitė: Dievo žodis žmonių žodžiais - 04.10, #15
 P. Palyš: „Uždek. Prelate, žvakę“ - 04.10, #15
 Kun. Viktoras Rimšelis: Dievo kūrybos drama - 04.3, #14
 Dr. Aldona Vasiliauskienė: Iš arkivysk. Mečislovo Reino gyvenimo - 03.15, #11

LITERATŪRA IR KALBA

Juozas Aputis: Veidu vienas į kitą - 01.9, #2
 Balys Auginas: Poetiškos širdies saukimas - 01.16, #3
 Algirdas Azubalis: Pranui Mašiotui - 135 - 02.20, #8
 J.A.: Baigėsi Baltijos valstybių kalbų kursai - 09.4, #32
 Kun. Vytautas Bagdanavičius: Idomybės Mykolo Biržiškos knygoje - 04.6, #10
 Violeta Drupaitė: *Žvaigsnis* ir senosios lietuvių kalbos lobynas - 10.16, #38
 Vytautas A. Jonynas: Pilkavosios ląstelės ir spalvoti raštai - 02.27, #9
 Antanas Klimas: Svetimi tikriniai vardai - 03.27, #13; Lietuvių kalba 21-ame šimtmetyje - 05.1, #18
 Daiva Karužaitė: Lietuvių rašytojų draugijos kronika - 02.13, #7
 A.L.: P.E.N. kongresas Varšuvoje atsiveikina su 20-tuoju šimtmečiu - 07.17, #29
 Justinas Marcinkevičius: Poetas ir tėvynė - 01.2, #4
 Juozas Masilionis: Ludvikos Didžiulienės raštai - 02.27, #9
 Ignas Medziukas: *Tegū sauleleidžio gaisrai užaugmu prazdusiu Poetei žiba* - 09.18, #34
 Algimantas Naujokaitis: Lietuviška elektroninė knyga - 02.20, #8; Kauno poetas - 03.13, #11; Lietuvos rašytojai literatūros ekspresive - 03.13, #11; Reikšmingiausi Lietuvos mokslininkų darbai - 03.20, #12; Lietuviškos knygos - 03.20,

Dail. Jadvyga Paukštytė. „Kaledu angelas“.

#12; Lituistikos medis ir jo atžalos - 04.17, #16; Lietuvių PEN centras - 05.1, #18; Lietuviškos knygos plinta pasaulyje - 06.19, #25; Plinta semiotinės idėjos - 09.11, #33; A. Mackaus knygu leidimo fondas tarptautinėse muge - 10.23, #39
 Birutė Pūkelevičiūtė: mano knygos - kaip tikri vaikai - 01.23, #4; *Lingua gloriosa* - 10.30, #40
 Irena Slavinskaitė: Dvasingumas ir literatūra - 01.9, #2
 Cezaris Sudokas: Paminėti Edgar Allan Poe sukaktis - 02.13, #7
 Juozas Skirius: Dr. Vinco Kudirkos raštų išleidimas 1909-1910 m. ir JAV lietuvių - 09.5, #35, 10.2, #36, 10.9, #37
 Linda Garastaitė Šileikienė: Šileikos novelė pristatyta apdovojimui - 03.20, #12
 Alfonsas Tyruolis: Justino Marcinkevičiaus poezijos vertimai - 03.6, #10
 Karilė Vaitkaitė: Senieji Radvilų giminės rankraščiai Balzeko muziejuje - 05.1, #18
 Loreta Venclauskienė: Reikšmingo leidinio sutikimas: 12.18, #47

Ričardas Sokas: „Kamertonas“ - koks jo skambesys? - 10.23, #39
 Vytautas Strolia: Opera „Chovanščina“ ir lietuvių - 03.13, #11
 Edvardas Šulaitis: „Carmen“ - šio pavasario Lietuvių operos dovana - 03.27, #13
 Loreta Venclauskienė: Apie kamerinės muzikos koncertą - 11.20, #43; Naują profesinės kultūros tiltą į Lietuvą tiesiant - 12.11, #46
 Laima Žlobienė: Artimo meilės koncertas - 12.18, #47

TEATRAS, FILMAI

Aurelija M. Balasaitienė: Lėles garšina Lietuva - 09.11, #33
 V. Baltušienė: Los Angeles „Spinduliu“ 50 metų - 06.12, #24; Los Angeles jaunimo ansamblio „Spindulio“ aukštinė sukaktis - 07.24, #30
 Violeta Drupaitė: Los Angeles Dramos viešnagė Čikagoje - 03.27, #13
 Julija Gylėnė: Talentinga aktorė skina laurus - 02.6, #6
 Danutė Jankaitė: Hamiltono „Aukuras“ Detrote - 11.6, #41
 Laima Krivickienė: Apie mėgėjų teatrą - 10.2, #36
 Daiva Šabanevičienė: Nauji Vilniaus Dramos teatro spektakliai - 01.16, #3; Vilniaus Madojo teatro scenoje - žydų tautos drama - 05.1, #18; Šekspyras Lietuvos dramose teatre - 06.8, #19; Vysnių sodas - 05.15, #20; Atspindžių spektaklis - 07.17, #29
 Algimantas A. Naujokaitis: Poeto filmas apie poetą - 01.30, #5; Filmas apie tautosakininką - 02.13, #7; Teatro premjera - 03.13, #11; Teatro tradicija - 03.13, #11; Filmas apie Lietuvos diplomatinę vadovą - 03.20, #12; Naujas sezonas Vilniaus Operos ir baleto teatre - 10.16, #38; Scenos stebuklas - 12.11, #46
 Edvardas Šulaitis: Iš Čikagos lietuvių teatrinės istorijos - 10.16, #38
 Pranas Visvydas: Veidas ovalo laimino renginį - 11.6, #41; Pravartu džiaugtis gimtadieniu - 12.18, #47
 Ramunė Zdanavičiūtė: Asmenybės šviesa - 12.4, #45
 Juozas Žygas: Audrė Budrytė - aktorė ir režisierė - 09.4, #32

IVYKIAI IR ŽMONES

A.T.B.: Lietuvos himno autorius Čikagoje - 10.9, #37
 Rūta Birštonaitė: Santaros Šviesos suvažiavimą prisimenant - 01.2, #1
 Elta - Paskirta levo Simonaitės premija - 02.27, #9; A. Vaidiūnaitės premijos laureatas - 07.3, #27
 Marija Eivaitė-Hauser: Bostono lit. mokyklos šeima - 11.6, #41
 Renata Vaičekonytė Kepežinskienė: Konfliktas su pačiu savimi, tai mano gyvenimo būdas - 02.6, #6
 Laima Krivickienė: Svajonė, poezija ir tikrovė - 05.29, #22; Įteiktos Kultūros tarybos premijos - 11.20, #43
 Vytautas Kubiliūnas: Birutės Pūkelevičiūtės Gedulingos mišios - 12.11, #46
 Ramunė Kubiliūtė: Ateities savaitgalis, 1999 - 11.20, #43
 LER: Baltiškųjų studijų susivienijimas po 30 metų - 02.20, #12
 LJS: Pagerbtas solistas Algirdas Brazis - 11.6, #41
 Alė Machkevičiūtė: Šauniai pasirodė lietuviškas - 04.3, #14
 Remigijus Misiūnas: Trys karštos dienos knygu mugėje - 03.20, #12

03.20, #12
 Valentinas Mitė: VIII į Laisvę fondo studijų savaitę Anykščiuose - 07.17, #29
 Bronius Nainys: Popietė rašyt. V. Kavaliūnui prisiminti - 10.30, #40; Įspodingai paminėtas prez. Antanas Smetona - 12.4, #45
 Leonas Narbutis: Meno premija Jurgiu Daugvilai - 11.6, #41
 Algimantas A. Naujokaitis: Rašytojų sąjungos suvažiavimas - 01.9, #2; Vakarais su Bradūnais - 02.13, #7; Apie katina ir poeziją - 03.6, #10; Novelių vakaras - 03.13, #11; Lietuvos kultūros naujienos - 03.20, #12; Gyvosios istorijos programa - 03.20, #12; Renginiai Lietuvos tūkstantmečiui - 05.1, #18; Įteiktos valstybinės kultūros ir meno premijos - 05.22, #21; Poezijos pavasaris Lietuvoje - 06.19, #26; Adolfo Damušio knygos sutikimas Vilniuje - 07.3, #27; Santara-Šviesa Lietuvoje - 07.10, #28; Vakarais su Aldona Veščionaitė - 11.27, #44; Varinė bilko kasa - 11.27, #44; Alfonso Mikulskio atminimo vakaras - 11.27, #44; Premijos Lietuvos dailininkams - 11.27, #44; X poezinis rudas Drukininkuose - 12.18, #47
 S. Nosovaitė: J. Piktano kūrybos vakaras Kaune - 10.2, #36
 P. Palyš: „O, tu paklydėli, kur iki siol buvai?“ - 10.30, #40; „Tai ne miškas ošia“ - 11.27, #44
 Virginija Pajauskienė: *Is Tavo rankų* sutikimų šventė - 03.6, #10; Kad nenugrimztų ir nežinomybė - 05.15, #20; Lietuvos muziejinių konferencija - 06.5, #23; Savo darbus skiria Lietuvai - 12.18, #47
 Marija Remienė: JAV LB Kultūros tarybos veikla - 06.19, #25; Pasveikinkime savo kultūros darbuotojus - 11.6, #41
 Vacys Rociūnas: Aukštinis jubiliejus ir kultūros premija: 11.6, #41
 Algirdas Sabaliauskas: Pamilęs Lietuva ir lietuviška duona - 10.2, #36
 Gabija Steponaitė: Į pavasarį Čikaga A. Mamontovas atveža „Šlaures naktį“ - 05.1, #18
 Kestutis Šatkauskas: Apie 1999 m. Santaros-Šviesos suvažiavimą - 10.9, #37
 Ona Šilėnienė: Poezijos myletojų šventė - 06.12, #24
 Aldona Šmilkinienė: Afiditės savaitgalio vakaronė - 11.20, #43
 Edvardas Šulaitis: Vlodo Jakubėno draugija ir jo sukaktis minėjimas - 04.24, #17
 Vidmantas Valiūnaitis: Aštuntoji į Laisvę fondo studijų savaitę - 07.17, #29
 Rūta Vamskaitė: Moteris nugalėjusi laiką - 01.23, #4
 Dr. Aldona Vasiliauskienė: Jaunųjų istorikai susirinko Rietave - 06.5, #23
 Pranas Visvydas: Viskas plaukė iš Valentino širdies - 02.27, #9
 Aleksas Vitkus: Bronius Nainys - Spaudos premijos laureatas - 11.6, #41
 Elvyra Vodopalanė: Lietuvis - baleto solistas - 02.13, #7
 Juozas Žygas: Poezijos dienos Čikagoje - 05.1, #18; Lietuviško jaunimo auklėtojas - 11.6, #41

IVAIRIOS TEMOS

Kazys Ambrozaitis: Dėl laikinios Lietuvos vyriausybės: 07.17, #29
 Danutė Bindokienė: Ernest Hemingway - 07.24, #30; Igiusių metų žymiajai folkloristai dr. Jonui Balui - 06.26, #26
 Rūta Birštonaitė: Pokalbis su laisvųjų intelektualu iš Vilniaus - 05.22, #21
 Elta: A. Vaičiulaitis grįžta namo - 06.19, #25
 Vytautas A. Dambrava: Nestabaianti rezistencija; 25 m. be Juozo Brazaicio - 07.31, #31
 Julija Gylėnė: Bė Pranutė - 12.18, #47
 Algirdas Gustaitis: Bronys Raila - ne tik tai, bet ir arti - 05.22, #21
 Vanda Juknaitė: „Mes švenčiame gyvenimą“ - 09.4, #32
 Algimantas Katilinas: Lituaniškos instituto įkirimas ir veikla Čikagoje - 04.17, #16
 Libertas Klimka: Utmirtieji žemė - Sėlija - 07.3, #27
 Juozas Kojelis: Į tobulumą demokratišią Lietuvą - 04.6, #10
 Antanas Kutys: Patrioto ir idealisto simbolis, dr. Vincas Kudirka - 09.25, #35
 Bronius Nainys: Namų į Vabalnišką sugrįžus - 04.24, #17
 Algirdas Landsbergis: Milošo žvilgnis ir mūsų šimtmetį - 05.22, #21

Feliksa Maksyvyčio atsiminimai: Maldaknygių, knygu ir turinai lauzas - 06.12, #24
 Algimantas A. Naujokaitis: Lietuvos kultūros naujienos - 01.2, #1; Zanavykų bendrijos veikla - 03.27, #13; Jurgio Mačiono kabinetas Kaune - 03.27, #13; Antanui Vaičiūnaitiui atminti - 07.24, #30; Goethės metai - 09.4, #32; Lietuva-New York-Paris - 05.29, #22
 Virginija Pajauskienė: Tikroji meilė - gyvenimas kitoms - 04.3, #14; Kūrybos aistra, laimė ir kančia - 04.24, #17; Juos jungia meilė gamtai ir senovei - 06.26, #26; Aš tarnauju visiems - 09.11, #33; Gyvenimo džiaugsmą ji randa žmonėse - 09.25, #35; Visas gyvenimas - vyro atminimui - 10.16, #38
 Vytautas Peseckas: Lietuva jiems davė sparnus - 09.18, #34
 Vida Sevičiūnaitė: Filosofas su dievdirbio žirdimi - 07.3, #27
 Majoris Šubas: Vilniaus tydų kultūra tarp dviejų pasaulinių karų - 06.26, #26
 Edvardas Šulaitis: Algimantas A. Naujokaitis, mūsų korespondentas Lietuvoje - 07.31, #31
 Alfonsas Tyruolis-Šeplankis: Goethe ir lietuvių dainos - 09.4, #32
 Pranas Visvydas: Una furiva lagrima - 01.2, #1; Arbatinukas ir politika - 02.20, #8; Vardas - iliuzija - 05.15, #20
 Ona Voverienė: Moterys ir rezistencija Lietuvoje - 10.23, #39
 Juozas Žygas: Sausio 13-osios privalome neužmiršti - 01.2, #1; Kultūros premijos ir jų reikalingumas - 05.30, #5
 Vaidotas Žukas: Vilius Orvidas - 05.29, #22

LEIDINIAI

Kostas Alekšynas: Palinko liepa šalia kelio. Partizanų dainos - 03.13, #11
 Irena Balčiūnienė: Lietuvos stomatologijos istorija - 04.24, #17
 Adolfas Balūnas: Mano atsiminimai ir straipsniai - 01.9, #2
 Alfred Bammesberger: Lituaništos autobiografija - 12.4, #45
 Jonas Basanavičius: Tautoskos VII tomas - 05.15, #20
 Albinas Bernotas: Pro domus deimantais nusetas - 04.17, #16
 Vytautas Čepiliauskas: Ratiškos - 02.6, #6
 Adolfas Damušis: Lithuania Against Soviet and Nazi Aggression - 04.24, #17
 Antanas Dundžila: Spaudos paminklas muziejus vertėboms. Maziej Lietuvos istorijos paminklai - 09.18, #34; Lietuvos leidykų žinybas angliškai - 11.27, #44
 Kelly Dwyer: The Tracks of Angels - 01.23, #4
 Darius Furmonavičius: Baltijos tautų vertinga analizė - 10.16, #38
 Henry L. Galdis: A History of the Lithuanian Military Forces in World War II. 1939-1945 - 02.20, #8
 Jurgis Gimbutas: 01.16, #3; Pagrindinis veikalas apie bažnyčias - 05.8, #19; Lietuvos kaimo trobesių puošmenos - 05.22, #21; Platelių 560 metų jubiliejus - 06.12, #24; Sakių monografija - 09.11, #33; Lietuvos kaimo trobesių puošmenos - 10.2, #36; Drukių Kietaiškės ir jų apylinkės - 12.4, #45; Lietuvis namai - 12.4, #45
 Jadvyga Godunavičienė: Tragiko tydų likimo liudijimai - atminimo knygos - 10.23, #39
 Algirdas Gustaitis: Lietuvių studentų korporacija „Jura“ Lietuvos universitetuose - 02.20, #8
 Isidorius Ignatavičius: Lietuvos naikinimas ir tautos kovs 1940-1948 metais - 07.10, #28
 Algė Jankevičienė: Lietuvos medinė sakralinė architektūra - 05.8, #18
 Vytautas Jasulaitis: Vincas Jasulaitis - žmogus ir karys. 1898-1988 - 01.9, #2
 Vytautas A. Jonynas: Balo Sruogos vertimų sąvadas - 10.16, #38
 Albertas Juška: Matosios Lietuvos Bažnyčia XVI-XX amžiuje - 02.13, #7
 Anatolijus Kairys: Medicinų pilsa - 01.9, #2; Šviesių dienų taras/Aukštinio miesto aukas - 07.3, #27
 Kazimieras Kalmbvionis: Skaudios praeities leidiniai - 07.10, #28
 Julius Kolesas: XI eilėrašiai - XI Poems - 01.16, #3; ir 03.13, #7
 Romualdas Kisielius: Laido randai - 03.27, #13

Antanas Klimas: Lietuvių kalbos mokytojų (maloninių) daktarvaidžių žodynėlis - 05.8, #19; Miltiško darbo pabaiga - ne už kalnų - 07.17, #29; Lietuvių kalbos enciklopedija - 07.31, #31; Trys nauji, įdomūs žodynai - 11.27, #44
 Juozas Krakauskas: Vorkutos politinių kalinių atsiminimai - 03.13, #11
 Romualdas Kriaučiūnas: Tikint brest, brestant pasivesti - 04.17, #16; Obeliai - Kriamos - 07.10, #28
 J. Končius: Naujas *Tėvynės sąjunga* numeris - 12.4, #45
 Ingrida Korsakaitė: Viktoras Petravičius - 07.17, #29
 Henrikas Kudrelkis: Partizanų maldynas - 05.8, #19; Pirmas 1999 m. *Naujojo židinio/Aidų* numeris - 05.22, #21
 LER: Pomirtinės gyvosios deivės - 10.23, #39
 Lietuvių katalikų mokslo akademija: *Metraštis XIV* - 07.10, #28
 Remigijus Misiūnas: Elektroninė knyga Lietuvoje - 05.22, #21
 Algimantas Misiūnas: Šakiai. 1599-1999 - 09.11, #33
 Jolita Mulevičiūtė: Monografija apie Viktorą Petravičių - 07.17, #29
 Algimantas Naujokaitis: Naujas žvilgnis ir Lietuva - 05.15, #20; *Šakiai* kalendoriai - 05.29, #22; Naujas poezijos žodis - 06.26, #26; Lietuvos lankai - Lietuvos skaitytojų - 07.3, #27; Lithuania, Past, Culture, Present - 07.10, #28; Per Lietuvą su daina ir armonika - 09.11, #33; Akademinis mokslinis leidinys - 09.18, #34; Kaip išlikti mūsų maza šalia - 10.2, #36; Kelias į nepriklausomybę: 10.9, #37; Nauja Lietuvos istorijos knyga: 10.23, #39; Rengiamas lietuvių literatūros enciklopedija - 12.4, #45
 Aliucija Orentaitė: Leidinys spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai - 06.5, #23
 Jurga Perminaitė: Ispaniški mirties pėdsakai - 06.12, #24
 Stasys Prakasas: Nuo Leningrado iki Kurso. *Kardas* - 01.9, #2
 Austra Puzinienė: Liauks pasakyti tiesą - 07.24, #30
 Henrikas Radauskas - Eilėrašiai - 04.24, #17
 Raimonda Ragauskienė: Barbara Radvilaitė - 05.15, #20
 Balys Raugas: *Practicae aidi* - 07.17, #29
 Jūratė Statkutė de Rosales: Los Godos - 06.5, #23
 Jonas Rudokas: Vytautas Andrius Graičionis 1898-1952 - 03.13, #11
 Alė Rūta: Vėluojanti kūryba - 07.17, #29
 Pranas Skardžiūnas: Rinkiniai raštai, 4 - 02.20, #8
 Juozas Skirius: Amerikos Lietuvių tarybos kurimosi 1939-1941 m. atspindiniai dokumentuose ir spaudoje - 01.9, #2
 Petras Stankeras: Lietuvių policija 1941-1944 metais - 03.13, #11
 Antanas Stravinskas: Kryždirbystė Lietuvoje - 05.22, #21
 Juozas Šubaitis: Susipatrinimas su vertinga knyga - 03.13, #11
 Rimvydas Šilbajoris: Astrabruonės mičių įlankos - 06.26, #26
 Edvardas Šulaitis: *Žurnalas Tarp knygų* - 07.3, #27
 Artūras Tereškinas: Apie Lietuvą nuotainiai ir motyvingai - 11.06, #41
 Vytautas Tetenas: Antano Kėbio daina Lietuvai - 01.9, #2
 Kestutis A. Trimakas: Tikint brest, II - 03.27, #13
 Alfonsas Tyruolis: Goethe lietuvių kalba - 11.6, #41
 Ladas Tulaba: Nuo Dusios iki Tiberio; Neišblestantys šiburai - 03.27, #13
 Kun. William Volkovich-Valkevičius: Lithuanian Religious Life in America - 02.23, #4; Vertingas leidinys, nors ir su netikalmis - 07.31, #31
 Tomas Venclova: Rinktinė - 04.24, #17
 Pranas Visvydas: Laisvi eilėlietos kalbėjimas - 03.10, #25; Deficitinė pavasario knyga - 10.2, #36
 Prof. Angelė Vyšniauskaitė: Vertingas leidinys lietuvių kultūrai patinti - 10.3, #36
 Nijolė Gruzickienė: *Zemaitės* žurnalas: Žurnalų prezidentas - 03.27, #13
 Boleslovas Zubrickas: Pasaulio lietuvių chorvedžiai - 06.19, #25